

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

вул. Лабораторна, 69, м. Дніпро, 49000, тел./факс. (0562) 46-41-61,
e-mail: ecology@adm.dp.gov.ua, код ЄДРПОУ 38752461

14.09.2019

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля))

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СІ-АЛЬ"

код ЄДРПОУ 21852167

вул. Собінова, будинок 1, місто Дніпро,
49083

(заявник та його адреса)

14.09.2019

(дата видачі)

ОВД Вєсє №836/490-19

(номер висновку)

201812282560

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля
планованої діяльності)

Вєсє №43/6/490-19 від 28.08.2019

(номер і дата звіту про громадське обговорення)

ВИСНОВОК

з оцінки впливу на довкілля

планованої діяльності "Видобування корисних копалин Болтишського родовища гнейсо-гранітів, придатного для виробництва облицювальних виробів".

За результатами оцінки впливу на довкілля, здійсненої відповідно до статей 3, 6-7, 9 і 14* Закону України "Про оцінку впливу на довкілля", планованої діяльності "Видобування корисних копалин Болтишського родовища гнейсо-гранітів, придатного для виробництва облицювальних виробів" встановлено, що процедура оцінки впливу на довкілля (далі – ОВД) розпочата 29.12.2018 шляхом оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля (реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля 201812282560).

Повідомлення про плановану діяльність опубліковано в газетах "Нові рубежі" від 05.01.2019 № 1 (9447) та "Зоря" № 52/1 (701/1) різдвяний, а також

було розміщено в приміщенні департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації та Болтишського старостинського округу.

3 дня офіційного оприлюднення до департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації надійшли зауваження і пропозиції від громадськості щодо планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, які підлягають включенню до Звіту з ОВД.

Інформація ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ “СІ-АЛЬ” (далі - ТОВ “СІ-АЛЬ”) щодо врахування зауважень і пропозицій від громадськості щодо планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації відображена на сторінках 131 - 138 Звіту з ОВД.

Звіт з ОВД було офіційно оприлюднено 23.07.2019 в Єдиному реєстрі ОВД.

Оголошення про початок громадського обговорення Звіту з ОВД було опубліковано в газеті “Зоря” від 17.07.2019 № 29 (22010) та “Журнал ЕСПО” за липень 2019 р. № 16 (24), а також було розміщено в приміщенні департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації та на інформаційних стендах Болтишського старостинського округу.

Звіт з ОВД було розміщено в приміщенні Болтишського старостинського округу, що знаходиться за адресою: 52362, Дніпропетровська область, Криничанський район, село Болтишка, вулиця Ватутіна, 40 та ТОВ “СІ-АЛЬ”, розташованого за адресою: 49083, місто Дніпро, вул. Собінова, 1.

Громадські слухання з обговорення Звіту з ОВД відбулися 09 серпня 2019 року в приміщенні Болтишського старостинського округу, що знаходиться за адресою: Дніпропетровська область, Криничанський район, село Болтишка, вулиця Ватутіна, 40.

Як зазначено у Звіті з ОВД Болтишське родовище гнейсо-гранітів діюче, на його території не обліковуються об’єкти фауни та флори, ландшафт частини території планованої діяльності порушений в результаті проведення гірничовидобувних робіт.

Відповідно до Звіту з ОВД, Болтишське родовище гнейсо-гранітів знаходиться за 150-100 м на захід північний захід від с. Болтишка у Криничанському районі Дніпропетровської області на лівому схилі долини річки Базавлук за 12 км на схід південний схід від залізничної станції Кудашівка.

Географічні координати родовища:

Пів. Ш 48°12'54" 48°12'54" 48°12'49" 48°12'49"

Схід. Д 34°10'13" 34°10'19" 34°10'17" 34°10'11"

Найбільш крупними довколишніми населеними пунктами є село Малософіївка в 5-ти км на південь, через яке проходить автомобільна дорога, Дніпро – Кривий Ріг.

В геоморфологічному відношенні район родовища характеризується розчленованим рельєфом та має пагорбкувату поверхню з загальним нахилом на захід до русла р. Базавлук. Рельєф відтворює особливості геологічної будови. Підвищенні ділянки складені кристалічними породами, на корі вивітрювання яких залягають четвертинні глини та суглинки. На схилах річкових долин у відкладах покриву спостерігається горизонт строкатих сарматських глин. Відмітки поверхні

землі в районі коливаються від 126,6 м на вододілі до 60 м - в долинах річок та ярів. Основним гідрографічним елементом району є р. Базавлук, яка протікає на захід від родовища в південно-західному напрямку.

В економічному відношенні район родовища, переважно промислово-сільськогосподарський з інтенсивним розвитком зернового господарства та садівництва, де і зайнята основна частина населення.

Родовище загальною площею 2,1 га призначене для видобування незміненого гнейсо-граніту, придатного для видобутку блоків та виробництва плит і облицювальних виробів з них, порушені вивітрюванням гнейсо-граніти та відходи видобування придатні для виробництва каменю будового. Площа земельної ділянки – 5,6 га.

За актом про надання гірничого відводу на розробку Болтишського родовища гнейсо-гранітів від 27.03.2008 року площа гірничого відводу складала 2,35 га.

Також, ТОВ “СІ-АЛЬ” на правах власника користується земельною ділянкою, площею 0,75 га (в т.ч. 0,1628 га - охоронна зона навколо (вздовж) об'єкта енергетичної системи) для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості, за адресою: Дніпропетровська область, Криничанський район, Божедарівська селищна рада, с. Болтишка, вул. Ватутіна, 7-Г.

В Звіті з ОВД зазначено, що кар'єр для видобування гнейсо-гранітів, промплощадка та відвали будуть розташовані в межах земельного відводу на території Криничанського району Дніпропетровської області.

Розрахунок потреби в земельних відводах наступний: кар'єр (в межах технічної границі) 2,52 га, проммайданчик 1,2 га, відвали розкритих та скельних порід 1,3 га, автошляхи та проїзди 0,28 га, склад готової продукції 0,1 га, Площа для розміщення ДСУ 0,1 га, Ставок-відстійник 0,1 га.

Основні техніко-економічні показники по родовищу наведені в таблиці

№ п/п	Показник	Одиниця виміру	Значення показника
1.	Видобувні запаси корисної копалини: - основної (гнейсо-граніту незміненого вивітрюванням)	тис. м ³	439,8
2.	- спільно залягаючої (гнейсо-граніту порушеного вивітрюванням)	тис. м ³	17,1
3.	Об'єм розкритих порід в межах кар'єру (всього), у т. ч:	тис. м ³	38,4
	- Грунтово-рослинний шар	тис. м ³	5,9
	- пухких (суглинок)	тис. м ³	7,8
	- скельних (вивітрілі гнейсо-граніти)	тис. м ³	24,7
	Дана потужність кар'єру:		
	- по корисній копалині	м ³	25125
	- по блоках	м ³	5000
	- по спільно залягаючій корисній копалині	м ³	977
	- по щебеню будівельному	м ³	21944
	- по розкритву (всього), у т. ч.:	м ³	2194

	- скельному	м ³	1411
4.	Промисловий коефіцієнт розкриття	м ³ /м ³	0,084
5.	Вихід блочного каменю	%	20,0
6.	Мінімально-промисловий вихід блочного каменю	%	13,4
7.	Термін забезпеченості підприємства запасами	%	17,5

Річна виробнича потужність кар'єру по основній корисній копалині 16,2 тис.м³ гірничої маси в твердому стані; 3,2 тис.м³ товарних блоків бруто.

Річна виробнича потужність по розкритим породам - 3,3 тис.м³.

Режим роботи кар'єру:

- по розкритим породам сезонний, 160 робочих днів за рік, при п'ятиденній робочій неділі в одну зміну, тривалість зміни 8 годин;

- по видобуванню цілорічний, 260 робочих днів на рік, при п'ятиденній робочій неділі в одну зміну, тривалість зміни 8 годин.

Спосіб підготовки і відокремлення корисної копалини: буро-клиновий, з застосуванням НРР, канатнодіамантові установки, бурові установки для горизонтального та вертикального буріння, навантаження гірничої маси дизельними екскаваторами та фронтальними автонавантажувачами.

Система розробки: транспортна, з зовнішнім відвалоутворенням, суцільна, без застосування вибухових робіт.

Розкриті роботи: породи пухкого розкриття - розробляються дизельними екскаваторами, допоміжні роботи виконуються бульдозером.

Кар'єрний транспорт - автомобільний, технологічний. Для гірничої маси і розкритих порід використовуються автосамоскиди.

Водовідлив - механічний, електричними насосами, подача води з зумпфа в ставок-відстійник виконується насосом К40/45.

Електрозабезпечення: ЛЕП 10000 кВ, КТПГС-1000/10/0,4 кВ.

Кар'єр передбачається розробляти на площі Болтишського родовища гнейсо-гранітів в межах границі підрахунку запасів корисних копалин, в межах границі гірничого та земельного відводів підприємства.

Тимчасовий зовнішній відвал скельних розкритих порід розташовується поза межами родовища біля північного його контуру. В подальшому породи відвалу скельних розкритих порід будуть перероблятися на щебінь зазначено в Звіті з ОВД.

Корисні копалини з кар'єру автосамоскидами будуть перевозитись на тимчасовий склад готової продукції і відстань переміщення становить до 0,5 км. Зі складу товарна продукція вивозитиметься транспортом споживача. Для розміщення складських та побутових приміщень, площадки для заправки та обслуговування машин та механізмів побудована промплощадка на північний схід від кар'єру в межах земельного відводу площею 1,2 га.

Висотна позначка промплощадки + 76,0 м.

Для запобігання проникненню сторонніх осіб на територію підприємства передбачається установка шлагбауму і розміщення інвентарної будівлі охорони контейнерного типу (вагон-побутівка) в місці перетину під'їзної автодороги з тією, що існує.

В складі підприємства передбачається будівництво і експлуатація наступних площадок і трас:

- кар'єр;
- зовнішній постійний відвал пухких розкривних порід;
- тимчасовий зовнішній відвал скельних розкривних порід;
- тимчасовий зовнішній відвал ґрунтово-рослинного шару;
- промислова площадка;
- кар'єрна автодорога;
- ставок-відстійник.

Всі перелічені об'єкти знаходяться на незначній відстані один від одного і пов'язані між собою автошляхами. Передбачається огороження території промислового майданчика підприємства.

Для виконання гірничих робіт приймається обладнання та технологічні транспортні засоби зазначені у таблиці 1.4.1 на сторінці 16 Звіту з ОВД.

У Звіті з ОВД зазначено, що основними перевагами автомобільного транспорту є висока маневреність, відсутність витрат на будівництво конвеєрів, залізничних шляхів, їх ремонт та утримання; можливість перемагати підйоми з ухилами 60-100 промілей при значних швидкостях та малих радіусах розворотів, підвищення виробничої потужності екскаваторів та автонавантажувачів. До переваг використання автосамоскидів віднесено конструктивні особливості їх, а саме: підвищена міцність механічної частини, висока маневреність, висока швидкість механізованого розвантаження кузова, надійне зачеплення коліс з дорожнім покриттям. У кар'єрі буде використовуватися автомобільний транспорт – автосамоскиди типу Краз-65055-02 (або аналог). Розрахунок виробничої потужності автосамоскидів приведений при різних навантажувальних механізмах.

На сторінці 17 Звіту з ОВД в таблицях № 1.4.2 та 1.4.3 наведені технічні характеристики самоскидів, кількість автосамоскидів для забезпечення річного обсягу перевезень.

Виконання обсягів навантаження корисних копалин та розкривних порід повністю забезпечуватимуть використання екскаватора ROBEX 320LC-7 (або аналог), автонавантажувача HL-780-7A (або аналог). Максимально задіяний парк автосамоскидів КрАЗ-65055-02 (або аналог) має складатися із 2 машин з урахуванням резерву.

На кар'єрі передбачено будівництво та експлуатація технологічної автомобільної дороги на відвали скельних та пухких розкривних порід та кар'єрної дороги.

На ділянці автодороги в межах кривих передбачено розширення проїжджої частини і земляного полотна. Кар'єрні автодороги плануються у вигляді профільованих доріг без твердих покриттів.

Дорожній одяг складатиметься з підстилаючого шару з піску потужністю 20 см, щебеневого (гравійного) шару потужністю 20-25 см і верхнього шару з щебеню фракцією 5-10 мм потужністю 5 см. Зміцнення узбіч передбачене щебенем шаром не меншого 12 см. Піщаний підстилаючий шар влаштовуватиметься на всю ширину земляного полотна. Узбіччя відсипаються з піску.

Водовідведення з доріг здійснюватиметься шляхом додання ухилу проїжджої частини на поперечному профілі (на одно смугових дорогах ухил

односторонній) і проведенням на узбіччях доріг канав водовідведення. Укоси і дно канав зміцнюватиметься посівом трав на ґрунтово-рослинному шарі.

В таблиця 1.4.4 на сторінці 20 Звіту з ОВД наведені основні технічні параметри автодоріг.

Для боротьби з пилом дорожні покриття поливатимуться обладнаними машинами, норма поливу $0,5 \text{ мл/м}^2$ для кар'єрних доріг в літній період. Полив автодоріг проводитиметься водою з ставка-відстійника або зумпфа. Ремонт і облаштування доріг передбачається забезпечувати силами власної дорожньої служби.

Параметри автодоріг прийнято у відповідності до норм технічного проектування. Найбільший повздовжній уклон автодоріг приймається для Volvo A 35D та БЛАЗів в 70%, для КРАЗів - 110%. Для подальших розрахунків приймається повздовжній уклон автодоріг 70% (ТГ-14). На кривих малих радіусів повздовжні уклони приймаються при радіусі в 50 м – 70%. Середня технічна швидкість руху автосамоскидів в порожняковому напрямку: для КрАЗ-65055-02 – 20 км/год.

Ширина проїжджої частини автошляху для автосамоскидів приймаємо при одно смуговому русі – 4,5 м, при двох смуговому 8,0 м. Кар'єрні дороги 21 повинні облаштовуватись зі сторони нижчезалягаючого уступу огорожувальним валом висотою не менше 0,5 м розрихлених порід.

Балансові запаси основної корисної копалини загальнодержавного значення – незміненого вивітрюванням гнейсо-граніту Болтишського родовища, придатного для видобутку блоків станом на 01.01.2017, затверджені протоколом засідання Державної комісії України по запасах корисних копалин при Державній службі геології та надр України від 13.07.2017 № 4003 складають:

- за категорією А – 239 тис.м³;
- за категорією В – 201 тис.м³;
- разом А+В – 440 тис. м³

Фактичний вихід блоків становить 20,0 %.

Балансові запаси спільно залягаючої корисної копалини загальнодержавного значення – порушеного вивітрюванням гнейсо-граніту Болтишського родовища, придатного для виробництва каменя бутового марок за міцністю 600-1200, за морозостійкістю F-50 відповідно до вимог ДСТУ Б В.2.7-241:2010 “Камінь бутовий. Технічні умови” складають:

- за категорією А – 11 тис.м³;
- за категорією В – 6 тис.м³;
- разом А+В – 17 тис. м³

Порушені і незмінені вивітрюванням гнейсо-граніти Болтишського родовища придатні для виготовлення брусчатки для мостіння шпичь.

Відходи видобування й перероблення блоків придатні для виробництва каменю бутового марок за міцністю 600-1200, за морозостійкістю F-50 та щебеню марки за дробильністю 1400, за стиранністю Ст-I, за морозостійкістю F-50 - F-300 відповідно.

Пісок з відсівів дроблення гнейсо-граніту придатний для дорожнього будівництва та як компонент в'язучого для виробництва щільного силікатного бетону, а також для рекультивації, благоустрою та планування.

На родовищі наявні 38 тис. м³ розкривних порід, у т. ч. 6 тис. м³ ґрунторослинного шару, 8 тис. м³ порід пухкого розкриву, які можуть бути використані для рекультивациі кар'єру.

Відпрацювання Болтишського родовища гнейсо-граніту буде проводитись відкритим способом при допомозі кар'єру площею 13074 м² при середній глибині розкритої корисної копалини 30 м.

Загальна кількість води, що поступає в кар'єр за одну добу при його максимальному розвитку складе 69,3 м³/добу:

- за рахунок горизонту вод тріщин в кількості 52,0 м³/добу;
- за рахунок атмосферних опадів в кількості 17,3 м³/добу.

Найбільші водопрпливи очікуватимуться в паводковий період, коли відбувається поповнення підземних вод за рахунок талих вод і при зливових дощах в літній період. Для перехоплення зливових вод, що стікають по схилу до р. Базавлук, уздовж південного і східного бортів кар'єру будуть влаштовані водовідвідні берми.

Води однотипні, сульфатно-гідрокарбонатно-лужно-магнієві, з мінералізацією 0,8 - 0,9 г/л, загальною жорсткістю 7,0 - 8,0 мг/екв., рН змінюється від 7,3 до 7,7. По фізичних властивостях води безбарвні, прозорі. Після механічного очищення води тріщин, як і атмосферні опади в кар'єр, будуть скидатись в р. Базавлук, за умови наявності нормативів гранично допустимих концентрацій та встановлених нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин.

Виходячи із умови відкачування добового водопрпливу в кар'єр за 20 год роботи насосу, продуктивність водовідливної установки повинна складати не менше 2,6 м³ /годину при напорі не менше 40 м. Водовідливна установка обладнується насосом К-40/45 продуктивністю 40 м³ /годину при напорі водяного стовпа 45 м. В зв'язку з невеликими водопрпливами в майбутній кар'єр. Водовідливний трубопровід виконується із сталевих труб діаметром умовного проходу не менше 100 мм, довжина трубопроводу складає до 150 м. Вода, що відкачується із кар'єру, вміщує завислі частки в кількості до 130 мг/л і нафтопродукти в кількості до 15 мг/л. Для очищення кар'єрних вод передбачається їх очищення в ставка-відстійнику, що розташовується на північ від кар'єру. Очищення води від завислих часток здійснюватиметься на I стадії, від нафтопродуктів – на II стадії.

Найменша ширина ставка-відстійника 2 м, глибина проточної частини 3 м.

Загальна довжина ставка-відстійника (проточна і заспокійлива частини) 23,3 м.

Річна кількість затриманих нафтопродуктів 395 кг.

Річна кількість осаду завислих речовин складе: 46,3 м³.

Концентрація завислих в воді речовин, що скидається після ставка відстійника через водопровід довжиною 40 м та ставок, довжиною 60 м становить 10 мг/л.

Для попередження можливих затоплень паводковими та атмосферними водами кар'єр має бути обнесений зі сторони вищезалягаючих земель водовідводною канавою шириною в верхній частині 0,6 м, в нижній частині – не менше 0,45 м і глибиною 0,6 м.

На Болтишському кар'єрі електрозабезпечення освітлення, водовідведення, адміністративно-побутового комплексу проводиться по спеціальному проекту енергопостачання районними електромережами. Електроенергія від районних електромереж подається на кар'єр повітряною лінією електропередач при напрузі 10 кВ. На промисловому майданчику встановлена комплексна трансформаторна підстанція КТПГС-1000/10/0,4 кВ з трансформатором потужністю 1000 кВА, від яких буде проводитись живлення водовідвідної установки та освітлювальної мережі кар'єру. Водовідвідна установка розташовується на нижньому робочому горизонті біля водозбірника – зумпфа і представлена металевим укриттям, під яким розташовують насосну станцію: насос К-45/30, електродвигун відповідної потужності та пускове і релейне устаткування. Біля насосної установки встановлюється пересувна металева, або дерев'яна пересувна опора, до якої приєднують повітряну лінію електропередач кар'єрної електромережі. Від опори до насосної станції через розподільчий пункт за допомогою ізолюваного кабелю електроенергія подається на електродвигун насосу. Опора та насосна станція повинні мати окреме заземлення з ізолюваною нейтраллю.

В результаті розробки родовища утворюється котловиноподібна кар'єрна виїмка, а після відсипки відвалу пухких розкривних порід - плаstopодібний відвал.

В Звіті з ОВД зазначено, що проектом передбачається посів багаторічних трав і дерев, які виконують протиерозійну функцію.

Ґрунтово-рослинний шар розробляється і зберігається окремо і в наступному наноситься на рекультивовані землі або на малопродуктивні з метою їх покращання.

Після завершення відробки запасів корисної копалини родовища виконується рекультивація відпрацьованого простору кар'єру, навколишньої площі, що прилягає безпосередньо до кар'єру, промайданчика кар'єру, а також зовнішніх відвалів розкривних порід і під'їзних автодоріг, що втратили своє значення.

Відвали тимчасово невикористаної сировини, яка має перспективу утилізації, повинні бути сформовані з врахування вимог охорони навколишнього середовища.

Рекультивація земель, порушених гірничими роботами планується для рекультивації під водоймище, надводна частина укосів для берегоукріплення - під лісонасадження.

З метою запобігання пилоутворення в літній період року, кар'єрні автодороги, забої зрошуються водою.

Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації враховуючи дані, наведені у звіті з оцінки впливу на довкілля, а саме, що:

- **планована діяльність**
передбачає видобування корисних копалин Болтишського родовища гнейсо-гранітів, придатного для виробництва облицювальних виробів.
- **вплив на здоров'я населення**
вплив на здоров'я населення оцінюється як допустимий.

Як зазначено у Звіті з ОВД, результат розрахунків розсіювання забруднюючих речовин у приземному шарі атмосфери показав, що максимальні приземні концентрації для всіх розрахованих забруднюючих речовин, з урахуванням величин відповідних фонових концентрацій, на межі СЗЗ та найближчої житлової забудови не перевищують гранично допустимих значень.

Санітарно-захисна зона Болтишського родовища гнейсо-гранітів витримана, у її межах відсутні житлові будинки, гуртожитки, дитячі дошкільні навчальні заклади, сади, парки тощо.

Очікувані максимальні концентрації забруднюючих речовин від проєктованих джерел викидів, з урахуванням існуючого рівня забруднення атмосфери, на межі санітарно-захисної зони об'єкта по усіх інгредієнтах, не перевищують рівня ГДК, що підтверджується розрахунками розсіювання забруднюючих речовин в приземному шарі атмосферного повітря. Розрахунковий канцерогенний ризик для здоров'я населення при впливі забруднюючих речовин, які викидаються проєктованими джерелами викидів об'єкта, є мінімальний. Контроль стану здоров'я працівників на підприємстві буде здійснюватись шляхом проходження щорічного медичного огляду.

- вплив на стан фауни, флори та біорізноманіття

враховуючи, що Болтишського родовища гнейсо-гранітів діюче на його території не обліковуються об'єкти фауни та флори:

- занесені до Червоної книги України;
- занесені до Зеленої книги України;
- занесені до Європейського Червоного списку;
- занесені до переліку ендемічних, реліктових, рідкісних та зникаючих видів рослин;
- занесені до додатків Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES);
- занесені до додатків Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернської конвенції);
- занесені до додатків Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннської конвенції, CMS);
- що охороняються відповідно до Угоди про збереження афроєвразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA);
- що охороняються відповідно до Угоди про збереження популяцій європейських кажанів (EUROBATS) тощо.

Рослинний та тваринний світ поряд з кар'єром не відчуватиме особливого навантаження. Помірний вплив на тваринний світ відбуватиметься за рахунок техногенного шуму від роботи техніки. На зміну стану рослинних угруповань, фауни, видової різноманітності за межами кар'єру розробка родовища впливу не матиме.

- вплив на ґрунти

в процесі розробки родовища відкритим способом відбуватиметься вплив на ґрунтовий покрив земельних ділянок території планованої діяльності, пов'язаний з проведенням розкривних робіт для видобування корисних копалин.

Внаслідок проведення планованої діяльності зазначені землі зазнають змін у структурі рельєфу, екологічному стані ґрунтів і материнських порід та в гідрологічному режимі, тому вони підлягають рекультивуації.

У відповідності до вимог статті 52 Закону України «Про охорону земель» при проведенні гірничодобувних, геологорозвідувальних, будівельних та інших робіт, пов'язаних з порушенням ґрунтового покриву, відокремлену ґрунтову масу буде знято, складено, збережено та перенесено на порушені або малопродуктивні земельні ділянки відповідно до розробленого робочого проекту землеустрою.

При знятті ґрунтового покриву буде здійснюватиметься його пошарове зняття і роздільне складування верхнього, найбільш родючого шару ґрунту, та інших прошарків ґрунту відповідно до структури ґрунтового профілю, а також материнської породи.

Об'єм ґрунтової маси, що підлягає зняттю і роздільному складуванню буде визначено в робочих проектах землеустрою.

Рекультивація земельних ділянок здійснюватиметься шляхом пошарового нанесення на малопродуктивні земельні ділянки або ділянки без ґрунтового покриву знятої ґрунтової маси, а в разі потреби - і материнської породи в порядку, який забезпечує найбільшу продуктивність рекультивованих земель.

- вплив на водне середовище

як зазначено у Звіті з ОВД для господарчих, технічних та технологічних потреб рекомендується використовувати кар'єрні води із запровадженням замкнутого циклу круговороту для зменшення негативних впливів на довкілля. Розрахунковий водоприплив (без врахування рекультивованих площ) на кінець відробки кар'єру за рахунок атмосферних опадів, буде складати 69,3 м³ /добу.

Для постійного водозабезпечення технологічних процесів на території підприємства пробурена свердловина №1 для господарсько-побутового та технічного водокористування, зареєстрована в КП «Південукргеологія».

Норми водоспоживання наведені в таблиці 5.1. "Нормативний розрахунок водокористування та водовідведення" на сторінках 97-98 Звіту з ОВД.

У разі використання води з свердловини в процесі провадження планованої діяльності ТОВ «Сі-Аль» буде отримано відповідний дозвіл на спеціальне водокористування.

В ході планованої діяльності затоплення гірничих виробок на кар'єрі не передбачається. Для запобігання попадання в гірничі виробки кар'єру атмосферних опадів проектом передбачається облаштування нагірних каналів. В період раптового сніготанення або випадання в районі родовища великих атмосферних опадів, з метою запобігання аварійних ситуацій на кар'єрі від можливого підтоплення цими водами можливо завезення і установавання допоміжного насоса для відкачування води з зумпфа через пожежні водяні рукава відповідного діаметру.

Основним джерелом забруднення водного басейну будуть завислі частки. Як зазначено в Звіті з ОВД, передбачається експлуатація технічно справного кар'єрного обладнання, що виключає попадання нафтопродуктів (дизпалива і мастил) на земну поверхню. Разом з тим, передбачається очищення кар'єрних вод від нафтопродуктів на випадок аварійного викиду. Для очищення кар'єрних вод

передбачається ставок-відстійник. Очищення води від завислих часток здійснюється на I стадії, від нафтопродуктів – на II стадії.

Водовідлив з кар'єра в став-очишувач проводитиметься насосом К-40/45 на кінцевий період розробки водоприток становитиме 69,3 м³ /добу. Промислові потреби в воді на кар'єрі будуть становити 462,2 м³ /рік, а залишкова вода буде скидатися зі ставка-відстійника після очищення в р. Базавлук відповідно дозволу на спеціальне водокористування та нормативів гранично допустимого скидання (ГДС) забруднюючих речовин.

Передбачається забезпечення кар'єру надвірним туалетом на промплощадці, який підземною трубою буде пов'язаний з гідроізолюваним септиком, в який будуть поступати фекальні води з надвірного туалету. Стічні води будуть оброблятися з застосуванням препарату "Септоник", що має відповідний дозвіл.

По мірі накопичення стічні води з септика будуть вивозитись спеціалізованими організаціями на очисні споруди відповідно до укладеного договору.

Для тушіння, у разі виникнення пожежі, використовується вода з відстійника кар'єрного водовідливу.

- вплив на атмосферне повітря

потенційними джерелами впливу на навколишнє середовище при розробці родовища є гірничі роботи та робота механізмів в кар'єрі.

Основним джерелом забруднення повітряного басейну будуть забруднюючі речовини у вигляді неорганічного пилу, сажі і газів при роботі двигунів внутрішнього згорання.

Негативний вплив гірничих робіт на довкілля проявляється в порушенні рельєфу місцевості з утворенням виїмки, погіршенні якості земельної ділянки, забрудненні атмосферного повітря пилом, який здувається з поверхні укосів уступів та відвалу.

Робота механізмів та транспорту буде створювати шум, забруднювати атмосферне повітря відпрацьованими газами та пилом.

Всі вказані джерела впливу на довкілля являються неорганізованими і будуть проявлятися лише в межах кар'єру та його санітарно-захисної зони.

Вплив на повітряне середовище буде здійснюватися за рахунок викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є:

- виконання розкривних та добувних робіт;
- виконання добувних робіт;
- навантажувально-перевантажувальних робіт;
- двигунів автотранспорту, який працюватиме у кар'єрі;
- обладнання для ремонту техніки.

Як вказано у Звіті з ОВД, аналіз отриманих результатів розрахунків розсіювання забруднюючих речовин у приземному шарі атмосфери показав, що максимальні приземні концентрації для всіх розрахованих забруднюючих речовин, з урахуванням величин відповідних фонових концентрацій, на межі СЗЗ та найближчої житлової забудови не перевищують гранично допустимих значень. Розрахунок розсіювання забруднюючих речовин в атмосфері наведено у Додатку №14 на сторінці 442 Звіту з ОВД.

Забруднюючими речовинами атмосферного повітря являтимуться: вуглеводні насичені, оксиди азоту, оксид вуглецю, сажа, сірчистий ангідрид, метан, заліза оксид (Fe_2O_3) тощо. Шкідливі речовини, що виділяються в атмосферу, відрізняються за своїми властивостями і чинять різноманітний вплив на навколишнє середовище і здоров'я людини.

Перелік забруднюючих речовин, які викидаються у атмосферне повітря стаціонарними джерелами

N п./п	Найменування речовини	ГДК, м.р. ОБРВ, мг/м ³	Клас небезпеки	Потужність викиду забр. речовини. т/рік
1	Залізо та його сполуки (у перерахунку на залізо)	0,4	3	0,006
2	Манган та його сполуки (у перерахунку на манган)	0,01	2	0,0003
3	Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO ₂])	0,2	3	0,724
4	Оксид вуглецю	5	4	1,804
5	Сажа	0,15	3	0,279
6	Бензин (нафтовий, малосірчистий, у перерахунку на вуглець)	5	4	0,014
7	Сірки діоксид	0,5	3	0,360
8	Вуглеводні насичені C ₁₂ -C ₁₉ (розчинник РПК-26611 і ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець	1	4	0,5512
9	Бенз(а)пирен	0,0001	1	0,0000058
10	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,5	3	0,020
11	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,3	3	1,20944
12	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,5	3	0,030

Перелік забруднюючих речовин, які викидаються у атмосферне повітря пересувними джерелами

N п./п.	Найменування речовини	ГДК, м.р. ОБРВ, мг/м ³	Клас небезпеки	Потужність викиду забр. речовини. т/рік
1	Сажа	0,15	3	0,0133
2	Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO ₂])	0,2	3	0,572
3	Сірки діоксид	0,5	3	0,1762
4	Оксид вуглецю	4	4	4,480
5	Неметанові легкі органічні сполуки (НМЛОС)	1	4	0,856
6	Бенз(а)пирен	0,0001	1	0,0000037

- вплив шуму та вібрації

під час провадження планованої діяльності з видобутку гнейсо-гранітів джерелами вібраційного забруднення та шкідливими виробничими факторами буде транспортна та транспортно-технологічна вібрація.

Вібрація, яка виникає під час роботи гірничого обладнання та технологічного транспорту в кар'єрах може передаватися через ґрунт на будівлі і споруди, розташовані в безпосередній близькості, однак, враховуючи обмежену відстань передачі коливань (не перевищує 10 м), а також відсутність будівель з постійним або тимчасовим перебуванням людей в зоні проведення робіт, рівень впливу вібрації на працюючих вважається допустимим.

Основними джерелами шуму на родовищі є кар'єрна техніка та обладнання, що використовується під час видобування Болтишського родовища гнейсо-гранітів.

Максимально можливий рівень шуму може бути при одночасній роботі кар'єрної техніки та обладнання, розташованої поряд, з наступними типовими рівнями шуму, наведеними в таблиці 5.2 на сторінці 106 Звіту з ОВД.

Сумарний максимальний рівень шуму кар'єрної техніки та обладнання в районі родовища при одночасній роботі всієї техніки складе 96,8 дБА.

Акустичні коливання які утворюються при роботі машин та механізмів носять локальний обмежений характер та не впливає на населення та прилеглі території. Оцінка шумового впливу виконана для населення яке проживає біля кар'єру в с. Болтишка. Обладнання, яке використовується для проведення гірничих робіт на об'єкті, що проектується не створює шумове забруднення території для населення.

За результатами розрахунку, наведеного в розділі 1.5.1 на сторінці 70-71 Звіту з ОВД:

- сумарний рівень звуку в районі санітарної зони, кар'єру складає 96,8 дБА;
- сумарний рівень звуку на відстані 100 м до с. Болтишка від кар'єру складає 43,97 дБА.

Фактичні розрахункові рівні звуку на території забудови, не перевищують нормативні.

- характеристика відходів та обсяги утворення при будівництві та експлуатації

Як зазначено в звіті з ОВД, кількість відходів, що утворюються, визначена на підставі проектних рішень щодо технології видобутку корисної копалини, її переробки, складування і відвантаження, а також характеристик і кількості задіяного обладнання і автотранспорту, та чисельності необхідного персоналу. Враховуючи те, що підприємство спеціалізується на видобутку гнейсогранітів під час планованої діяльності передбачена валова виїмка розкривних порід і висипка на тимчасове зберігання на внутрішній відвал. Розкривні породи ділянки представлені сумішшю порід, придатних для біологічної рекультивації земель. При проведенні рекультивації виконується їх завантаження і транспортування на ділянку рекультивації. Також під час діяльності утворюються відходи від транспортних засобів, технічного обладнання та інше (табл. 1.5.1).

Зберігання відходів здійснюватиметься у відповідності з санітарними нормами та технікою безпеки. Відходи, які утворюються під час провадження планованої діяльності будуть передані відповідно до укладених договорів та вимог екологічної безпеки спеціалізованим організаціям.

В таблиці 1.5.1 на сторінці 32-33 Звіту з ОВД описано кількість відходів, які будуть утворюватися під час планованої діяльності.

Загальна кількість відходів дорівнює 33,326 т/рік (відпрацьовані змащувальні мастила; шини зіпсовані перед початком експлуатації, відпрацьовані, пошкоджені чи забруднені; батареї свинцеві зіпсовані або відпрацьовані; ганчір'я забруднене нафтопродуктами; комунально-побутове сміття; осад від процесів відстоювання кар'єрних стічних вод атмосферного походження; суміш речовин мастильних та масел нафтових, одержана від вилучення масел з вод стічних) та 158,85 м³ /рік (відходи, одержані в процесі очищення вулиць, місць загального використання, інші (рідкі побутові відходи).

- вплив на кліматичні фактори (у тому числі зміна клімату та викиди парникових газів)

Запроектований об'єкт не здійснюватиме викид в атмосферне повітря інертних газів, додаткової кількості теплоти та вологи. Розробка родовища не призведе до зміни клімату та мікроклімату.

Кліматичні умови в місці розташування об'єкту сприяють розсіюванню забруднюючих речовин в атмосферному повітрі. Виникнення надмірних концентрацій забруднюючих речовин в приземному шарі атмосфери внаслідок несприятливих кліматичних умов не передбачається.

Можливості виникнення кліматичних умов, що сприяють розповсюдженню шкідливих видів фауни і флори відсутні.

Особливі кліматичні умови, що сприятимуть зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище відсутні.

Незначна зміна окремих мікрокліматичних показників відзначатиметься виключно в межах кар'єрів.

Планована діяльність з видобування корисних копалин передбачає застосування гірничого та допоміжного обладнання, а також технологічного транспорту, які працюють на дизельному паливі. Згоряння палива в ДВЗ обладнання і техніки супроводжується викидами в атмосферне повітря парникових газів: вуглецю діоксиду (вуглекислий газ), метану і азоту оксиду (оксид діазоту).

Парникові гази не підлягають регулюванню, оскільки на них відсутні гігієнічні нормативи.

- та вплив на архітектурну, археологічну та культурну спадщину
на території планованої діяльності об'єкти архітектурної, археологічної та культурної спадщини не обліковуються.

- вплив на ландшафт

у результаті видобутку корисних копалин на решті території планованої діяльності будуть утворені нові типи місцевостей, які характерні лише для гірничопромислових ландшафтів. Під впливом гірничовидобувної промисловості рельєф зазнає змін у вертикальному та горизонтальному напрямках. Складна морфологія новоутворених ландшафтів зумовить різноманітність місцевостей і урочищ, ярусність і ступінчастість їх територіальної структури, особливості рослинного і тваринного світу.

ТОВ «Сі-Аль» після відпрацювання родовища будуть проведені заходи спрямовані на відновлення первинного стану та цінних характеристик ландшафтів.

Крім того, ТОВ «Сі-Аль» буде дотримуватись вимог та положень визначених Європейською ландшафтною конвенцією та Всеєвропейською стратегією збереження біологічного та ландшафтного різноманіття.

- вплив на соціально-економічні умови та взаємозв'язок між цими факторами

Вплив на соціальне середовище носить позитивний характер. Найбільш важливим із соціально-економічних факторів є можливість поповнення місцевого бюджету і поліпшення загальної соціально-економічної ситуації в регіоні, забезпечення сировиною будівельну галузь, зайнятості місцевого населення.

Економічний вплив планової діяльності відображається зарахуванням рентної плати за користування надрами.

а також з урахуванням всієї інформації, зауважень і пропозицій, що надійшли протягом строку громадського обговорення (звіт про громадське обговорення разом з таблицею повного, часткового врахування або обґрунтованого відхилення зауважень і пропозицій є невід'ємною частиною цього висновку), департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА вважає допустимим/недопустимим провадження планованої діяльності з огляду на нижченаведене, а саме на те, що:

на підставі наведених у Звіті з ОВД оцінок впливів на компоненти довкілля (водні та земельні ресурси, ґрунти, кліматичні фактори, матеріальні об'єкти, ландшафт та рівні шумового, теплового та вібраційного забруднення) сукупний вплив планованої діяльності є допустимим.

За результатами аналізу Звіту з ОВД встановлено, що при виконанні екологічних умов, встановлених для планованої діяльності впливи на навколишнє середовище характеризуються як допустимі.

Екологічні умови провадження планової діяльності:

1. Для планованої діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності, а саме:

1.1. Під час виконання підготовчих і будівельних робіт:

- влаштувати тимчасове огороження майданчика проведення робіт;
- здійснити тимчасове освітлення будівельного майданчика та ділянок робіт;
- заборонити здійснення будівельних робіт поза межами відведеної земельної ділянки;
- заборонити проведення підготовчих та будівельних робіт, що супроводжуються шумом у робочі дні з 21.00 до 08.00, а у святкові та неробочі дні цілодобово;
- забезпечити встановлення дорожніх знаків на території об'єкту;
- обов'язкове дотримання державних будівельних норм та інших документів, що регламентують охорону навколишнього середовища при виконанні будівельних робіт;
- матеріали шарів дорожнього одягу, його загальна товщина і товщини окремих шарів повинні забезпечувати жорсткість і стабільну у часі рівність поверхні, а також міцність і морозостійкість всієї конструкції;
- облаштувати тимчасові автодороги для будівельної техніки з верхнім шаром, що забезпечуватиме мінімальне пилоутворення в межах об'єкта будівництва;
- для забезпечення нормальних умов руху спецтехніки по кар'єру на гравійних та ґрунтових дорогах (технологічних дорогах) здійснювати знепилення, в тому числі в місцях складування вскришних порід;
- будівельні матеріали і обладнання повинні бути розміщені таким чином, щоб забезпечити ефективне використання території і не допускати порушення законних інтересів третіх осіб. Місця зберігання матеріалів для

виконання будівельних робіт, а також місця паркування транспортних засобів повинні бути обладнані таким чином, щоб гарантувати захист ґрунту від забруднення;

- встановити контейнери для зберігання відходів та мобільних (пересувних) санітарно-технічних приладів (біотуалетів) із герметичними ємностями для збору рідких відходів, з розрахунку на чисельність осіб залучених для виконання робіт з планованої діяльності;

- не допускати в ході будівництва і експлуатації планованої діяльності змішування відходів, забезпечувати повне збирання, належне зберігання та недопущення знищення відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія. Відходи по мірі накопичення збирати у тару, призначену для кожного класу небезпеки відходів з дотримання правил безпеки для подальшого перевезення на об'єкти утилізації, місця знешкодження або захоронення;

- забезпечити вивезення та передачу спеціалізованим підприємствам у сфері поводження з відходами для подальшої утилізації, переробки, видалення або захоронення відходів, що утворюються при виконанні підготовчих та будівельних робіт. Вивезення відходів повинно здійснюватися в спеціально відведені місця в закритих контейнерах або спеціальним транспортом, що запобігає розпорошенню відходів під час його транспортування;

- під час проведення підготовчих та будівельних робіт еквівалентний рівень шуму до найближчої житлової забудови не повинен перевищувати нормативних значень – 55 дБА у денний період;

- на межі санітарно захисній зоні встановити шумоізоляційні екрани;
- здійснити висадку протиерозійних насаджень;
- забезпечити встановлення снігозахисних пристроїв у зимовий період;
- на період проведення будівельних робіт – заправка, мийка, техобслуговування та ремонт транспортних засобів (у тому числі регулярні профілактичні ремонти для запобігання втрат паливо-мастильних матеріалів) проводити в спеціально обладнаних місцях за межами території планованої діяльності та на спеціалізованих підприємствах;

- використовувати тільки спеціалізовану техніку у технічно справному стані;

- заборонити використання техніки із підтіканням ПММ та перевищенням у відпрацьованих газах нормативно встановлених значень;

- будівельні матеріали, що будуть використовуватися при проведенні будівельних робіт повинні відповідати нормативним рівням радіаційних параметрів. Обов'язкове проведення радіаційного контролю після будівництва комплексу;

- не допускати забруднення нафтопродуктами ґрунтів на території підприємства. У разі виявлення такого забруднення необхідно вжити заходів щодо його ліквідації;

- організувати збір, очищення та водовідведення дощових і талих вод, з метою виключення забруднення водного середовища, ґрунту;

- скидати стічні води, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя, кар'єри тощо), забороняється;

- обладнати ставок-відстійник обладнанням для видалення осаду;

- здійснити благоустрій території об'єкту планованої діяльності та прилеглої території після закінчення будівельних робіт;
- відновити дорожнє покриття, пошкоджене під час будівництва.

1.2 . Умови використання території та природних ресурсів під час провадження планованої діяльності:

- забороняється проведення вибухових робіт;
- суворо дотримуватися установлений Законом України порядок надання надр у використання, заборонити самовільне користування надрами;
- заборонити здійснення робіт поза межами відведеної земельної ділянки;
- заборонити роботи без договору оренди земельної ділянки, гірничого відводу та спеціального дозволу на користування надрами;
- заборонити проведення робіт у межах прибережно-захисної та водоохоронної смуги;
- суворо дотримуватися статей 24 та 56 Кодексу України "Про надра";
- забезпечувати повноту геологічного вивчення, раціональне, комплексне використання та охорону надр;
- видобувати корисні копалини в межах розвіданих та затверджених запасів;
- роботи здійснювати відповідно до проектних рішень;
- розробити та впровадити заходи щодо запобігання розвитку небезпечних геологічних та зсувних процесів та явищ;
- здійснювати радіаційний контроль за якістю видобутої корисної копалини;
- забезпечити збір, очищення та відведення кар'єрних, дренажних та стічних вод, з метою виключення виникнення забруднення водного середовища та ґрунтів;
- забороняється скид кар'єрних, стічних, зворотних, дренажних вод у водні об'єкти без отриманого дозволу на спеціальне водокористування;
- забороняється скидати стічні води, використовуючи рельєф місцевості (балки, колодязі, кар'єри, тощо);
- у разі забору, використання води з водних об'єктів дотримуватись ст.ст. 44,48,49 Водного Кодексу України та здійснювати діяльність за наявності дозволу на спеціальне водокористування;
- суворо дотримуватися статей 87,88,89 Водного Кодексу України та постанови Кабінету Міністрів України від 25.03.1999 року № 465 "Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами";
- заборонити скидання вод, нормативи забруднюючих речовин якої перевищують нормативи самої річки Базавлук;
- розроблені нормативи ГДС забруднюючих речовин подавати органам, уповноваженим видавати дозвіл на спец водокористування, у складі документів, які додаються до заяви для одержання такого дозволу;

- розробити плани заходів щодо зменшення скидання забруднюючих речовин для поетапного досягнення економічного нормативу якості води у водному об'єкті;
- встановити у нормативах ГДС забруднюючих речовин лімітуючий контрольний створ на відстані 1,0 від місця випуску та обладнати їх засобами вимірювання;
- встановити для зворотної води показник її властивості на основі результатів біотестування згідно з критерієм токсичності зворотної води;
- скид будь-яких речовин, пов'язаних з діяльністю підприємства, що не вказані у затверджених ГДС, заборонено;
- забезпечити розміщення місця скидання стічних вод нижче межі населеного пункту за течією водотоку на відстані, яка включає вплив згінно-нагінних явищ;
- штучне підвищення поверхні території кар'єру не повинно порушувати умов природного дренажу підземних вод і створювати підпори на шляху поверхневого та підземного стоку з прилеглих територій;
- здійснити заходи щодо запобігання замуленню і забрудненню водного об'єкта;
- встановити систематичний контроль за якістю води водних об'єктів;
- не допустити просочування рідких стоків (відпрацьована вода, поверхнева стічна вода) у системи або із систем відведення стічних вод;
- на території санітарно-захисної зони не допускати розміщення охоронних зон джерел водопостачання та водозабірних споруд;
- не допускати порушення прав, наданих іншим водокористувачам, а також запобігати шкоді господарськими об'єктами та об'єктами навколишнього природного середовища;
- здійснювати невідкладні роботи, пов'язані з ліквідацією наслідків аварій, які можуть спричинити погіршення якості води, та надавати необхідні технічні засоби для ліквідації аварій на об'єктах інших водокористувачів у порядку, встановленому законодавством;
- плановану діяльність проваджувати за умови, що категорія якості води водних об'єктів, не погіршується;
- здійснювати технологічний контроль параметрів якості води безперервно автоматичними приладами і аналізаторами або у випадку відсутності таких – лабораторними методами;
- здійснювати заходи щодо запобігання і ліквідації витоків стічних вод і забруднюючих речовин з поверхні землі в горизонти підземних вод;
- організувати збір, очищення та водовідведення дощових і талих вод, з метою виключення забруднення ґрунту;
- при проведенні господарської діяльності суворо дотримуватись статті 70 Водного кодексу України;
- забезпечити виконання статті 105 Водного кодексу України в частині обладнання споруджувальних свердловин, з метою охорони підземних вод;
- забезпечити герметизацію систем зливу, наливу та систем закачування, обладнання запірної арматури, трубопроводів та обладнати систему приладами обліку вимірювання вод;

- підтримувати засоби вимірювання у придатному для експлуатації стані;
- забезпечити заходи з захисту від гідравлічних ударів, що можуть бути спричинені раптовою зупинкою або запуском насосних агрегатів;
- забезпечити повну герметизацію конструкції оголовка свердловин, що виключатиме проникнення у між трубний та затрубний простори свердловин поверхневої води та забруднень;
- передбачити у системах технологічного контролю засоби і прилади автоматичного (безперервного) контролю, засоби періодичного контролю (для налагодження і перевірки роботи споруд, тощо);
- передбачити можливість нанесення та періодичного відновлення антикорозійного покриття елементів конструкції або приймати конструктивні рішення, що забезпечать збереження споруд на весь період експлуатації;
- відомості про об'єм видобутих підземних вод вносити до автоматизованої системи обліку видобутих підземних вод у порядку, затвердженому наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 23.03.2016 № 110;
- використовувати сучасні технології очищення підземних вод за умови відхилення показників якості води від діючих нормативних документів;
- своєчасно проводити ремонтно-ізоляційні, тампонажні роботи, консервацію та ліквідацію свердловин;
- проводити маркшейдерський і геологічний контроль під час проведення видобувних робіт;
- призначити особу, відповідальну за зняття та перенесення ґрунту;
- з метою виключення виникнення пиління ґрунту під час транспортування ґрунту автотранспортом передбачити відповідні організаційно-технічні заходи (тенти тощо);
- при формуванні ярусів відвалів реалізовувати кути відкосів з метою попередження зсувних явищ;
- при зберіганні та накопиченні ґрунту на території тимчасового зберігання передбачити заходи з метою виключення виникнення пиління;
- не допускати забруднення нафтопродуктами ґрунтів на території підприємства. У разі виявлення такого забруднення необхідно вжити заходів щодо його ліквідації;
- не допускати змішування родючого ґрунту з мінеральним;
- встановити систематичний контроль за якістю поверхневої води, а також за санітарним утриманням і технологічним станом водопровідних споруд відповідно до чинних санітарних норм;
- додержуватись прав та обов'язків користувачів надр;
- розробку родовищ корисних копалин проводити згідно з затвердженими проектами та планами робіт, правилами технічної експлуатації та охорони надр.
- здійснювати постійний контроль за станом бортів, укосів, відвалів кар'єру;
- забороняється розміщення на укосах, уступах, бортах кар'єру будь-яких тимчасових чи постійних споруд та будівель;

- забороняється перевищувати висоти бортів та відвалів кар'єру встановлених проектним рішенням;
- при роботі обладнання необхідно дотримуватись вимог технологічних інструкцій та регламентів;
- ремонтні та профілактичні роботи повинні проводитися згідно графіка ремонтних та профілактичних робіт;
- використовувати тільки спеціалізовану техніку у технічно справному стані;
- технологічне обладнання, яке використовується на об'єкті, повинно відповідати проектній документації;
- при роботі обладнання необхідно дотримуватись вимог технологічних інструкцій;
- ремонтні та профілактичні роботи повинні проводитися згідно графіка ремонтних та профілактичних робіт;
- заборонити використання техніки із підтіканням ПММ та перевищенням у відпрацьованих газах нормативно встановлених значень;
- не допускати експлуатацію транспортних та інших пересувних засобів і установок, у яких вміст забруднюючих речовин у відпрацьованих газах перевищує нормативи або рівні шкідливого впливу фізичних факторів;
- для забезпечення нормальних умов руху спецтехніки по кар'єру на гравійних та ґрунтових дорогах (технологічних дорогах) здійснювати знепилення, в тому числі в місцях складування скришених порід;
- будівельні матеріали і обладнання повинні бути розміщені таким чином, щоб забезпечити ефективне використання території і не допускати порушення законних інтересів третіх осіб. Місця зберігання матеріалів для виконання гірничо-добувних робіт, а також місця паркування транспортних засобів повинні бути обладнані таким чином, щоб не відбулось забруднення ґрунту;
- забезпечити належне утримання прилеглих до території планованої діяльності автомобільних доріг, за допомогою яких здійснюється транспортування сировини;
- будівельні майданчики, робочі ділянки, робочі місця повинні бути забезпечені необхідними засобами колективного та індивідуального захисту, первинними засобами пожежогасіння, а також засобами зв'язку та сигналізації;
- дотримуватись характеристик ізоляції та трансформаторного масла в межах установлених норм;
- утримувати у справному стані пристрої охолодження, регулювання напруги, захисту трансформаторного масла;
- під час обслуговування трансформаторів (реакторів) повинні бути забезпечені зручні і безпечні умови для спостереження за рівнем масла, газовим реле, а також для відбору проб масла;
- поводження з відходами здійснювати відповідно до вимог Закону України "Про відходи", укладених договорів зі спеціалізованими організаціями у сфері поводження з відходами, у тому числі, з небезпечними;
- забезпечити вивезення та передачу спеціалізованим підприємствам у сфері поводження з відходами для подальшої утилізації, переробки, видалення

або захоронення відходів, що утворюються при виконанні гірничо-добувних та будівельних робіт. Вивезення відходів повинно здійснюватися в спеціально відведені місця в закритих контейнерах або спеціальним транспортом, що запобігає розпорошенню відходів під час його транспортування;

- суворо дотримуватися статті 17 Закону України “Про відходи”;
- забезпечити передачу відходів виробництва від технологічного процесу видобутку та переробки сировини інших виробничих та твердих побутових відходів спеціалізованим суб’єктам господарювання у сфері поводження з відходами для подальшого зберігання, оброблення, перероблення, утилізації, видалення та захоронення;
- здійснити комплекс заходів щодо обліку та інвентаризації відходів, що будуть утворюватися в технологічному процесі планованої діяльності;
- суворо дотримуватися статті 10 Закону України “Про охорону атмосферного повітря”;
- отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря існуючих джерел викидів в атмосферне повітря до початку розробки родовища;
- суворо дотримуватися умов дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- здійснювати контроль за обсягом і складом забруднюючих речовин (в тому числі пил), що викидається в атмосферне повітря і рівня фізичного впливу, а також вести їх постійний облік;
- розробити спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і вживати заходів для ліквідації причин, наслідків забруднень атмосферного повітря;
- не допускається спалювання промислових та побутових відходів, які є джерелами забруднення атмосферного повітря забруднюючими речовинами та речовинами з неприємним запахом або іншого шкідливого впливу, на території проведення робіт;
- забороняється робота механізмів на холостом ходу;
- забезпечити персонал засобами індивідуального захисту;
- забезпечити заземлення металевих частин машин і механізмів;
- оснастити будівлі і споруди засобами захисту від блискавки та від статичної електрики, передбачити занулення та заземлення електроустаткування;
- дорожнє покриття на підприємстві має бути в належному стані. В теплі місяці року під час інтенсивної роботи підприємства забезпечити здійснення заходів щодо зменшення пилоутворення;
- розробити графік проведення планово-попереджувального ремонту техніки;
- забезпечити проведення ремонтних та профілактичних робіт техніки згідно графіку виконання таких робіт;
- призначити відповідальних осіб у сфері дотримання вимог природоохоронного законодавства;
- додержуватися умов праці в гірничодобувній промисловості;

- не допускати шкідливого впливу розробки родовища на населення, навколишнє природне середовище, сусідні ділянки надр;
  - провести заходи спрямовані на відновлення первинного стану та цінних характеристик ландшафтів після відпрацювання родовища;
  - здійснити обстеження породних відвалів з метою складання характеристики відвалу та взаємодії з середовищем навколо нього;
  - після закінчення видобутку здійснити рекультивацію;
  - рекультивацію земельних ділянок здійснювати шляхом пошарового нанесення на малопродуктивні земельні ділянки або ділянки без ґрунтового покриву знятої ґрунтової маси, а в разі потреби - і материнської породи в порядку, який забезпечує найбільшу продуктивність рекультивованих земель.
- при проведенні біологічної рекультивації, здійснювати догляд за рослинами для підтримання умов, сприятливих для приживлювання та росту рослин;
  - дотримуватись вимог щодо розташування промислових підприємств, що не створюють шуму, вібрації, електромагнітних та іонізуючих випромінювань вище нормативних значень;
  - вжити заходів щодо запобігання перевищення нормативного рівня шуму, що створюється роботою встановленого обладнання в межах нормативної санітарно-захисної зони;
  - здійснювати снігоочистку та ліквідацію ущільненого снігового шару проїзної частини кар'єру на встановлені майданчики для подальшого складування та танення.
  - здійснити благоустрій території об'єкту планованої діяльності та прилеглої території після закінчення будівельних та планованих робіт;

2. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме:

- з метою недопущення виникнення аварійних ситуацій, забезпечити організаційно-технічні заходи, що будуть спрямовані на ліквідацію аварійної ситуації та недопущення забруднення навколишнього природного середовища (з урахуванням визначення, місця провадження планованої діяльності – встановлена обов'язковість наявності ПЛАС, розробленого та узгодженого у встановленому законодавством порядку і наявність оперативного плану по боротьбі з надзвичайною ситуацією, пожежею тощо);
- при виникненні будь-яких нештатних ситуацій (поломка, аварії, тощо) припинити роботи до приведення технологічного процесу до визначеного регламентом;
- розробити спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря, ґрунтів, водних ресурсів, інших природних об'єктів на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру як при будівельних роботах так і при технологічному процесі планованої діяльності, вживати заходів для ліквідації причин і наслідків забруднення;
- дотримуватись вимог щодо охорони праці;

- дотримуватися правил пожежної безпеки.

3. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності,* а саме:

Підстави для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля відсутні.

4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів**:

- своєчасна та в повному обсязі сплата екологічного та інших податків;
- своєчасна та в повному обсязі сплата за оренду земельної ділянки та рентної плати;
- сплачувати нараховані компенсаційні збитки при аварійних ситуаціях;
- відшкодувати збитки, завдані порушенням вимог з охорони праці іншим юридичним, фізичним особам і державі;
- провести гірничотехнічну і біологічну рекультивацію порушених земель;
- проводити роботи з відновлення ґрунтів.

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля**, а саме:

- забезпечити поводження з відходами різних класів небезпеки відповідно до вимог Закону України "Про відходи";
- забезпечити дотримання допустимих нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин у повітрі на межі санітарно-захисної зони відповідно до вимог Закону України "Про охорону атмосферного повітря";
- забезпечити дотримання допустимих рівнів шуму на території найближчої житлової забудови вдень та вночі відповідно ДСП 173-96 "Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів";
- забороняється проведення робіт на землях водного фонду у нерестовий період;
- при провадженні планованої діяльності, підготовчих та будівельних робіт суворо дотримуватись статті 45 Водного Кодексу України;
- суворо дотримуватись статті 105 Водного Кодексу України з метою охорони підземних вод.

6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення післяпроектного моніторингу**, а саме:

- здійснення щорічного моніторингу кількісних та якісних показників забруднюючих речовин в атмосферному повітрі;
- здійснення моніторингу впливу шуму від планованої діяльності на довкілля на межі санітарно-захисної зони щоквартально;
- здійснювати спостереження за станом навколишнього природного середовища, рівнем його забруднення та обов'язково безоплатно передавати відповідним державним органам аналітичні матеріали своїх спостережень;

- перегляд ГДС речовин виконувати не рідше одного разу за п'ять років, у разі зміни категорії водокористування водоприймача або зміни розрахункової характеристики чи характеристики скиду зворотних вод (більш ніж на 20%), введення нових очисних споруд чи споруд доочищення, які забезпечують кращий рівень очищення зворотних вод, ніж передбачений встановленими допустимими концентраціями речовин в діючих нормативах ГДС скиду необхідно внести коригування в затверджені нормативи;

- щорічно здійснювати моніторинг кількісних та якісних показників донних відкладень річки Базавлук в 500 метрах вище та нижче за течією від місця скидання;

- регулярно, не менш як один раз на квартал, визначити вміст забруднюючих речовин у зворотних водах, скидання яких нормується;

- здійснювати контроль за якістю і кількістю скинутих у водні об'єкти зворотних вод і забруднюючих речовин.

Результати післяпроектного моніторингу (звіти тощо) подаються до першого числа наступного місяця за звітним до Департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації, а також до органів місцевого самоврядування з метою забезпечення інформування громадськості.

В разі необхідності, забезпечити безперешкодний доступ уповноважених державних органів у відповідності до вимог діючого законодавства для проведення післяпроектного моніторингу.

Примітка: якщо під час провадження господарської діяльності, щодо якої здійснювалась оцінка впливу на довкілля, виявлено значний негативний вплив цієї діяльності на життя і здоров'я населення чи довкілля та якщо такий вплив не був оцінений під час здійснення оцінки впливу на довкілля та/або істотно змінює результати оцінки впливу цієї діяльності на довкілля, рішення про провадження такої діяльності за рішенням суду підлягає скасуванню, а діяльність припиненню.

(зазначається порядок, строки та вимоги до здійснення моніторингу)

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проектування**, а саме:

Відповідно до звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності та за результатами його аналізу здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля передбачається у випадку скидання забруднюючих речовин в р. Базавлук; у разі забору води з водних об'єктів за умови, що водозабір підземних вод перевищує 300 кубічних метрів на добу.

(зазначаються строки та обґрунтовується така вимога)

Розширення та зміни, включаючи перегляд або оновлення умов провадження планованої діяльності, встановлених (затверджених) рішенням про провадження планованої діяльності або подовження строків її провадження, реконструкцію, технічне переоснащення, капітальний ремонт, перепрофілювання діяльності та об'єктів можливе за результатами додаткової процедури з оцінки впливу на довкілля.

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

Начальник відділу контролю природоохоронних заходів та оцінки впливу на довкілля управління інвестиційної політики, екологічних програм та оцінки впливу на довкілля департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації
(керівник структурного підрозділу з оцінки впливу на довкілля уповноваженого органу)

(підпис)

О.А. Десна
(ініціали, прізвище)

Виконуючий обов'язки директора департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації
(керівник уповноваженого територіального /заступник керівника уповноваженого центрального органу)

(підпис)

А.О.Плешаков
(ініціали, прізвище)

* Якщо здійснювалася процедура оцінки трансграничного впливу.
** Якщо з оцінки впливу на довкілля випливає така необхідність.